

О.П. Прищеп
викладач кафедри
естетичного виховання

ДЕЯКІ ПИТАННЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ЗАОЧНИКІВ

Студенти заочної форми навчання спеціалізації «Музична педагогіка і виховання» вступають до ЧДПУ для придбання професійної кваліфікації «вчитель музики». Весь комплекс музично-теоретичних дисциплін і практичних занять підпорядкований основній меті – підготовці висококваліфікованого фахівця. Серед багатьох предметів, що вивчаються, є курс «Додатковий музичний інструмент» (фортепіано). Мета і завдання цього курсу формулюються згідно вимог реального навчального процесу і закріплені у програмі. Під час вивчення даного предмету студент повинен оволодіти належним рівнем педагогічної і музично-виконавської майстерності.

Як відомо, планування будь-якого виду діяльності будується не ізольовано, а з опорою на минуле і орієнтацією на майбутнє. Професійне і музично-естетичне виховання студентів-заочників починається не з нуля. Вони, як правило, мають середню-спеціальну музичну освіту. Тому процес навчання базується на музичному досвіді студентів, їх знаннях, сформованих раніше навиках й уміннях. Викладач покликаний шукати індивідуальні форми і методи роботи для забезпечення максимального рівню розвитку студента, його творчої особистості.

Серед завдань курсу чільне місце посідають вивчення шкільного пісенного репертуару та розвиток навичок співу під власний акомпанемент. Комплексному розв'язанню вказаних завдань сприяє підбір акомпанементу до пісенної мелодії. Потреба володіння цим умінням визначена особливостями практичної діяльності вчителя музики: у сучасних нотних виданнях часто відсутній супровід до пісенного

матеріалу (поспівки для розспівування, пісні без акомпанементу); необхідність, в процесі занять з хором, виконувати супровід пісні, не дивлячись в ноти.

Підбір акомпанементу – це творче завдання, для вирішення якого широко використовуються міжпредметні зв'язки (знання з сольфеджіо, теорії музики, гармонії). Методисти виділяють чотири етапи діяльності при створенні акомпанементу:

- 1) сприйняття мелодії;
- 2) аналіз мелодії: визначення її жанру, стильових особливостей, характеру;
- 3) добір відповідних засобів музичної виразності для акомпанементу (функціональних, жанрових, фактурних);
- 4) відтворення на інструменті акомпанементу як складової частини цілісного музичного образу.

Сприйняття мелодії з метою підбору акомпанементу потребує від студента опори на раніше сформовані музично-слухові уявлення. На основі матеріалу, що безпосередньо звучить на даний момент, та музичних зразків, що зберігаються в пам'яті, формуються нові музичні образи.

Аналіз мелодії є результатом усвідомлення та словесною характеристикою образів, які виникли в процесі сприйняття. При цьому відбувається зосередження уваги студента на засобах художньої виразності. Також студент повинен викликати із запасів своєї пам'яті велике коло вражень і асоціацій.

Далі студентові належить відібрати засоби музичної виразності і створити найбільш оптимальний варіант супроводу. Перевіряючи на практиці і оцінюючи отриманий результат, студент порівнює його з початковими уявленнями, які можуть змінюватися у процесі створення акомпанементу.

Варто зазначити, що між мелодією та акомпанементом існує багато різноманітних взаємозв'язків, які визначаються жанром, стилем, функціонально-гармонійним змістом. Відтак, одна й та ж сама мелодія може мати декілька варіантів супроводу. Встановлення характеру взаємозв'язків між мелодією та акомпанементом і створення на цій основі музичного образу сприяють розвитку та вдосконаленню творчих можливостей студентів – майбутніх вчителів музики.

Таким чином, зміст курсу «Додатковий музичний інструмент» (фортепіано) націлений на професійне становлення студентів заочної форми навчання, розвиток їх творчої індивідуальності, формування прагнення самоосвіти, саморозвитку та самовдосконалення.

Література:

1. Програма «Додатковий музичний інструмент» (фортепіано, баян) для студентів заочної форми навчання спеціалізації «Музична педагогіка та виховання». – ЧГПУ, 2008. – 8с.
2. Одинокова И. Н. Развитие творческих способностей студентов музыкально-педагогических факультетов в процессе подбора аккомпанемента// Совершенствование подготовки учителя музыки на музыкально-педагогическом факультете. – Свердловск, 1983. – С. 69-72.